

Az új kényszeregyezségi eljárás.

Az új kényszeregyezségi eljárásra vonatkozó rendelet, amelyet számos ankét, a különböző érdekeltségek tanácskozásai és hozzászólásai előzték meg és amelynek megjelenését már hosszabb idő óta várják az érdekeltektől körökben, most végre a *Budapesti Közlöny* február hó 24-iki számában megjelent. A rendelet igen terjedelmes és részletes intézkedéseket tartalmaz és 101 §-ban teljesen újból szabályozza úgy a csődönkívüli, mint a csődeljárás során köthető kényszeregyezségi eljárást. A rendeletnek egyrésze természetesen teljesen megegyezik a korábbi kényszeregyezségi eljárási rendelettel, különösen azon részeiben, amelyek a bírósági eljárás adminisztratív intézkedéseire, valamint a kényszeregyezségi eljárásnak az adóssal és a hitelezővel, úgy harmadik személyekkel szemben való joghatályaira vonatkoznak.

A kényszeregyezségi eljárás az új rendelet értelmében is minden esetben az illetékes törvényszékhez benyújtandó és megfellelően kiállított, valamint felszerelt kérvénnyel indítandó meg. A kérvény tekintetében lényeges eltérés az, hogy a kérelmező adósságnak hiteles cégkivonattal vagy iparigazolvánnyal kell igazolni a kereskedői vagy iparosi minőségét, mert ettől függ a magánegyezségi eljárás lefolytatása. A kérvény folytán a bíróság a kényszeregyezségi eljárást megindítja, vagyonfelügyelőt rendel ki, kifizeti a követelések bejelentésére a záros határidőt is. Egyidejűleg azonban az esetre, ha az adós kereskedő vagy iparos, úgy az összes iratokat az Országos Hitelvédő Egyesülethez, esetleg az erre hivatott Vidéki Hitelvédő Együletnek küldi meg a magánegyezségi megkísérülése végett. Az Országos Hitelvédő Egyesület (OHE.) Budapestben alakul meg és hatásköre az egész országra kiterjed, amennyiben azonban valamely vidéki kereskedelmi és iparkamara az OHE tagjai közé nem lép be és önálló kamarai hitelvédő együletet alakít, úgy ez a VHE is jogosult a magánegyezségi tekintetében való eljárásra. Az illetékesség e tekintetben akként van szabályozva, hogy amennyiben a hitelezők tökésszám szerint számított általános vagy viszonylagos többségének üzleti telepe a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén van (a külföldiek is ideszámíttatnak), úgy minden esetre az OHE illetékes, — ha azonban az adós valamely vidéki kamara területén van és hitelezőinek többsége is a vidéki kamara területén bír üzleti teleppel, úgy az ott megalakult VHE lesz illetékes. A magánegyezség csak úgy jöhet létre, ha az összes hitelezők számszerű követeléseinek legalább 75%-a elfogadja az egyezséget. A magánegyezségi eljárás a fellelő határidőig számított 30 nap alatt feltétlenül lefolytatandó és ez a határidő meg nem hosszabbítható, amennyiben ezen időn belül a magánegyezség nem sikerül, úgy a bírói kényszeregyezségi eljárás tovább folyik. Ha magánegyezség létesül, úgy azzal szemben 15 napi észrevételezési idő van és ennek leletével az összes iratok a bírósághoz küldendők vissza az egyezség jóváhagyása végett.

A magánegyezség folyamatba tétele esetén mindazokat a tennivalókat, amelyeket a bírói egyezségi eljárásban a vagyonfelügyelőnek kell ellátnia, a hitelvédő egyület az általa kirendelt szervek vagy személyek által teljesíti. A vagyonfelügyelő jogköre csak az adós vagyona felett való őrködéssre, bizo-

nyos ügyeleihez való hozzájárulásra és egyes hatósági cselekmények tárgyában való közbenjárásra terjed ki.

A bírói kényszeregyezségi eljárásban legalább 40 százaléki hányad ajánlandó fel, amelyre 8 hónapi fizetési határidő adható, legalább 50 százalékos egyezségi ajánlat esetén a 40 százalékon felüli hányadra hosszabb, de legfeljebb 1 és fél évi határidő is kérelmezhető. Az előbbi eljárásnak az a rendelkezése, hogy a bíróság 100 százalékos quótára 2 évi határidőt is adhat a hitelezők meghallgatása nélkül is, az új eljárásban hatályon kívül van helyezve.

A vagyonfelügyelő díjait az új eljárás akként szabályozza, hogy magánegyezség esetében a rendelkezésre álló tiszta vagyoni fedezet legfeljebb egy százalékában, bírói kényszeregyezségi eljárás esetén pedig legfeljebb a fedezet négy százalékában lehet a díjat megállapítani, az utóbbi díj különösen méltánylandó esetekben hat százalékig felemelhető.

Az új eljárásnak egyéb anyagi és alaki rende-

kezései, mint már fentebb említettük, némi eltéréssel azonosak a korábbi eljárás vonatkozó rendelkezéseivel, lényeges eltérés az, hogy az elsőfokú végzések ellen előterjesztésnek van helye a törvényszék tanácsához és a törvényszék tanácsának nemely másodfokú végzése ellen felfolyamodásnak van helye a kir. ítélőtáblához, míg eddig minden esetben a kir. táblához volt egyfokú felfolyamodásnak helye.

Az új eljárási rendelet folyó évi március hó 5-én lép életbe, azokban az ügyekben azonban, amelyekben a kényszeregyezségi eljárás megindítása iránti kérvényt már március 5-ike előtt benyújtották, a korábbi jogszabályok alkalmazatnak a jogorvoslatra vonatkozó rendelkezések kivételével.

Hogy az új eljárás a gyakorlatban hogyan fog bevalni és milyen eredményei lesznek az adósságnak, a hitelezők és különösen a közgazdaság jól felfogott érdekei szempontjából, az alig látható előre, kíváncsok volna azonban, hogy az új eljárás minden tekintetben megszüntesse a régiek sajnálatos kinövését és a kereskedelmi életet a rendes és normális kerékvágásba visszazsugítani alkalmas legyen.

Dr. Barta Dezső.

József főherceg kétszer eladott és kifizetett aradmegyei ingatlanai.

Hárommillió leies pör az aradi törvényszéken.

(A *Délmagyarország* aradi tudósítójától.) Amint az *Aradi Közlöny* jelenti, régóta huzódó ügy került a napokban az aradi törvényszék elé. Egész Erdélyben nagy port vert fel az elszakiás után József főherceg kisjénői házának ügye, amely azóta sok forumot megjárt és most döntés céljából az aradi törvényszék elé került.

A Romániához való csatlóás után József főherceg Kisjénőn lévő ingatlanait eladta Kocsis János, Löwinger Péter, Mann Géza, Ungurean Péter, Puscau György, Ispravnic György, Nicora György és neje, Fón Sándor és neje kisjénői lakosoknak 1,200.000 leiert. Az eladást dr. Momák Döme, a főherceg aradi ügyvédje perfektualta. A vevők a telkeken házakat építettek és nyugodtan ültek birtokukban, míg 1921-ben villámcsapásként ható miniszteri rendelet érkezett Bukarestből. A miniszteri rendelet kimondotta, hogy az erdélyi kormányzat tanács annakidején József főherceg birtokait elkobozta, azokat tehát a főhercegnek nem volt joga eladnia. Ezért a vétel semmis és a birtokok az állam tulajdonát képezik.

A vevők hatóságok hatóságokhoz szaladgáltak, az állam azonban rosszhiszemű vásárlóknak minősítette őket és a bukaresti kormány azt a tanácsot adta nekik, hogy követeljék vissza pénzüket valorizálva József főhercegtől. Végre hosszas utánjárás után a román kormány jóhiszemű vásárlóknak minősítette a kisjénői polgárokat és megengedte, hogy újból megvásárolják a birtokukat, most már a román állam-

tól, azonban kétszeres áron. A kárvalott vevők ekkor kifizették 2,500.000 leit és nyugodtan ülhettek végre birtokukba.

Ezzel azonban az ügy nem ért véget. A kéltős vételárral terhelt vevők arra hivatkozva, hogy az ügylet megkötésekor dr. Momák Döme, József főherceg ügyvédje kezességét azért, hogy senki sem fogja őket háborgatni birtokjogukban, a főhercegi ügyvédet tették felelőssé az őket ért kárért és pört indítottak dr. Momák Döme ellen. Keresetükben hivatkoztak arra, hogy Momáknak tudnia kellett volna, hogy József főhercegnek az elkobzott birtokokat nem állott jogában eladni nekik, akiknek az elkobzásról nem volt tudomásuk, mivel erről a román kormány csak a főherceget értesítette.

A vevők 2,500.000 lei tőke, kamatok és költségek erejéig peritk József főherceg aradi ügyvédjét, a kereset összegét összesen 3,000.000 leit tesz ki. Az aradi törvényszék ezt a rendkívül érdekes tárgyalást március hó elejére tűzte ki.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa kérdést intézett a főherceg ügyvédjéhez, mire dr. Momák Döme a következő nyilatkozatot tette:

— Én József főherceg megbízásából odtam el az ingatlanokat, a pénzt elküldöttem Budapestre a főhercegnek, az ingatlanokat átadtam a vevőknek. Pusztán, mint a főherceg ügyvédje, illetőleg megbízottja jártam el. Egyéb mondani valóm nincs, a további a bíróság dönti el.

Egész Erdélyben általános érdeklődéssel várják a nem mindennapos ügy tárgyalását.

Gyógyulásra váró munkások tömege összepréselve, fojtó levegőben a Munkásbiztosító Pénztár szűk folyosóján.

A pénztár vezetője nyilatkozik: házat akarnak venni és építeni. — Hová ment a szegedi pénztár feleslege, hárommilliárd? — Tüdőszanatórium, Röntgen, Zander — és szennyves folyosó a rendelők előtt.

Ezek a hasábon hosszú évek óta ezer harcot vívunk a munkások és munkaadók szociális intézményeiri: a Munkásbiztosító Pénztárért. Ez a harc pedig tovább fog tartani és tovább fog harcolni energiával folytatni, míg meg nem szűnnek a mai sokszor tarthatatlan és lehetetlen állapotok, míg vissza nem állítják az autonómiát, míg nem a munkások és munkaadók fognak dönteni saját intézményük és vagyonuk felett. Ez a harc addig fog tartani, amíg helyre nem áll a valódi, igazi munkásbiztosító pénztár.

Most ismét a nyilvánosság elé kell vinnünk, minden józan ember ielőszeke elé, egy újabb lehetetlen és tarthatatlan helyzetet, amely kialakult a mai munkásbiztosítónál. Nyilvánosság elé hozzuk a legújabb tarthatatlan helyzetet, illetékesek végre szüntessék meg ezeket az állapotokat, — végre itt mégis csak egy szociális intézményről van szó.

Legutóbb a városi közgyűlésen Ottóvay Károly tette szóvá ezt a helyzetet és az alábbiakról mindenki személyesen meggyőződhet, aki ellátogat csupán néhány percre a pénztár helyi-

ségébe. Háttal a szűk folyosón — amint a tárgyalagos személt ide belép —, egy zsongó, szorongó, hatalmas tömeg képe tárul elő. A levegő nehéz és fojtó, szinte az az érzés árad el itt, mintha nem gyógykezelő helyre, rendelőbe, orvoslóba lépne, hanem valami külvárosi tömeg-szállásra, hajléktalanok éjszakai menhelyére, nyomorgó munkanélküliek szorongó helyére.

Mozdulni sem lehet, a levegő egyre fojtottabb, egyre nehezebb. Pedig mégis csak azt kell gondolni, hogy ide gyógyulni jönnek az emberek... És az ajtó egyre nyílik, egyre ömlik be a sápadt, sovány munkások áradata, akiknek egyrésze alig vonszolja magát és gyógyulni jön ide...

Néhány pad a széleken, a tömeg mindent ellep. És mindentele beteg rokad itt állva és félálva. Bekötött sebek látszanak és nyílt kötésekre váró sérülések. A kötésekben olykor átlátszik szennyves rózsaszínű a vér; másik arca sápadt-sárga, szinte látszik, hogy valami nagyon fáj belül, mélyen, a bőr és csontok alatt.

Mindenki egyaráztan — így kell mondani.

dani a törvényhatóságról. Mondott is, úgy bizodalmasan, ahogy egyik városceledje nyilatkozik a másiknak. Hát ez maradjon köztünk. Terád csak az tartozik, mikor Lajos elsőhajította magát:

— Nagyságos uram, innen-onnan harminc esztendeig voltam egy hivatalban a szenátor urral, hát most majd mögszakad a szívem, hogy mög köll válni tőle. Nem lössz már neköm többet olyan gazdám az életemben.

Aztán sohajtott még egyet és összecsapta a bokáját bucsuzóba.

— De hát mit tőhessünk róla? Azért én csak olyan becsületös embör maradok, mint eddig voltam.

Endre bátyám, drága jó öreg gazdám, aki karon fogva hoztál engem a könyvek házába, mint fiatal garabonciást és most itt hagyta fehérhaju öreg urnak, aki igen csak elhagyogattam már magam is az életemet a festett vásznak, az ezeréves cse-repek, a halott könyvek és a kiömlött madarak közt —, öreg gazdám, én is azt mondom, amit a Lajos huszár:

— Hát mit tőhessünk róla? Azért becsületös emberek maradunk az utolsó napáldozatig és ez is csak valami.

Aztán még egyet, Endre bátyám. Mindig szoktad mondani, ha ajtót nyitottál rám:

— Tudod, azért nem szeretek hozzád jönni, mert teőtied mindig olyan nehezen tud elmenni az ember, annyi érdekes témád van.

Hát ezután ráérsz, Endre bátyám, neked már nem kell sietned és neked én is mindig ráérek és lesz is nekünk mindig mit beszélni egymás közt. Nagypák egymás közt, tudod... Legelőjebb mikor én nem érek rá, betelefonáljuk a harmadik aktív nagypák: Kiss Ferkót.